

ЩВЕЙЦАРЬ УЛСЫН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТАГ БОЛОН
ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ БОДЛОГО
ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРХЭН ХЭРЭГЖҮҮЛДЭГ ТАЛААР ХАРЬЦУУЛСАН
СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ТАЙЛАН.

ecoLeap
foundation

- 1. Байгууллагын товч танилцуулга
- 2. Судалгааны ажлын зорилго
- 3. Судалгааны ажлын зорилт
- 4. Судалгааны ажлын хамрах хүрээ
 - 4.1 Швейцарь улсын Тусгай Хамгаалалттай Газар
 - 4.2 Бохир ус цэвэршүүлэх байгууламж
 - 4.3 Био нойл буюу хуурай нойл
- 5. Судалгааны ажлын дүгнэлт

1. Байгууллагын товч танилцуулга

Эколип Сан

Эколип Сан нь Швейцарь улсын Женева мужийн Женев хотод үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд сангийн төв нь Женев хотод байрладаг болно.

Тус сан нь 1998 оноос эхлэн Монголын Швейцарь хэмээн гайхагддаг Хөвсгөл аймгийн Тусгай Хамгаалалттай Газрын үзэсгэлэнт онгон байдлыг авч үлдэхийн тулд эзэнгүй хог хаягдлыг түүж цэвэрлэн хоггүйжүүлэх, байгаль хамгаалах боловсрол эзэмшүүлэх ажлыг хийж ирсэн бөгөөд тус сангийн Улаанбаатар дахь төлөөлөгчийн газар нь 2010 оны 4 сарын 23 ны өдөр албан ёсоор байгуулагдсан ба түүнээс хойш 18 дахь жилдээ тогтвортой үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Ийнхүү бид Швейцарь улсын Женева хотод Тусгай Хамгаалалттай газар нутаг болон хүрээлэн буй орчны бохирдлыг бууруулах бодлого хөтөлбөрийг хэрхэн хэрэгжүүлдэг талаар харьцуулсан судалдгаа хийхээр 2016 оны 04 дүгээр сарын 27-ны өдөр Швейцарь улсыг 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй зорьсон билээ. Үүнд: Байгаль Орчин, Ногоон Хөгжил, Аялал Жуулчлалын Яамны Тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газрын дарга Ч.Батсансар, Хөвсгөлийн улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтын захиргааны дарга Л.Даваабаяр, мөн Хөвсгөл аймагт үйл ажиллагаа эрхэлдэг жуулчны баазуудыг төлөөлөн 5 аж ахуй нэгж явсан юм.

2. СУДАЛГААНЫ ЗОРИЛГО:

Тус сан нь Хөвсгөл аймгийн Тусгай Хамгаалалттай Газар нутгийн унаган байгалийн тогтолцоог хадгалах, орчний бохирдлоос сэргийлэх, эзэнгүй хог хаягдлыг бууруулах, хөрс хамгаалах, хогний менежментийг сайжруулах, мөн ард иргэдийн соёл зан заншлыг хадгалж хамгаалах, байгаль хамгаалах боловсролыг эзэмшүүлэх, амжилтанд хүрэх арга замуудыг дэмжин дэлгэрүүлэх зорилготой юм.

3. Судалгааны зорилт:

- Хөвсгөлийн Тусгай Хамгаалалттай газар нутаг болон хүрээлэн буй орчны бохирдлыг бууруулах бодлого хөтөлбөрийг хэрхэн хэрэгжүүлэх
- Хөвсгөлийн нуурийн эрэг орчимд байрлах жуулчны баазууд, мөн айл өрхийн гадаа нойлын асуудлыг байгальд хор хөнөөл багатай зөөврийн буюу түрээсийн хуурай нойлийг байрлуулан хэрэглэж хэвшүүлэх.
- Хөвсгөл нуурыг цэвэр байлгаж хадгалан үлдэхийн тулд бохир ус цэвэршүүлэх байгууламж шинээр бий болгох

Дээрхи зорилгуудыг дэмжих хандив цуглуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах ба спонсорлох

4. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

4.1 ЦВЕЙЦАРЬ УЛСЫН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТАГ

Щвейцарийн үндэсний паркийг 1914 оны 8 дугаар сарын 1-ний өдөр улсын тусгай хамгаалалтад бүртгэгдсэн байна.

Щвейцарь улсын үндэсний парк нь Төв Европын хамгийн эртний нутаг бөгөөд Щвейцарь улсын баруун хэсэгт оршино. Энэхүү тусгай хамгаалалттай газар нутаг нь 170.3 км кавадрат, дээд өндөрлөг нь 2945 метр, талбай бүхий 5 газараас хамрагдсан байна. /66,5% Zernez, 13,5% S-chanf, 13,2% Scuol, 4,7% Valchava, 2,1% Lavin /.

Зураг 1. ТХГ-т хийсэн уулзалтын дараа дурсгалын зүйл гардуулав

ТХГ-т 8 байгаль хамгаалагч ажилладаг бөгөөд тэд аялагчдыг аюулгүй байлгах үүднээс ямагт анхааран ажиллаж мэдээлэлээр хангаж, замын тэмдэг тэмдэглэгээг цаг тухай бүрт нь шалгаж засварладаг байна. Байгаль хамгаалагч нь ТХГ-ын дүрэм журмыг сахиулан ажиллах үүрэгтэй .

2012 онд ТХГ-руу хатуу хучилттай зам тависан байна. Гэсэн хэдийч ТХГ-ын онгон дагшин байдлыг хадгалан үлдэхийн тулд ТХГ-ыг зорих аялагчдыг нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчихыг зөвлөгдөг байна. ТХГ-руу 30 минутын зайтай нийтийн тээврийн автобус явдаг бөгөөд метро ч мөн явдаг байна.

Тусгай Хамгаалалттай Газарт мөрдөх дүрэм, журам.

Зураг 2. ТХГ-руу нэвтрэх хэсэг

Тусгай Хамгаалалттай Газарт хориотой зүйлс:

- Түүдэг асаах
- Майхан барих
- Задгай талбайд хоноглох
- Нохойтой аялах
- Морьтой аялах
- Дугуйтай аялах
- Чанга дуу чимээ гаргах
- Загасчлах
- Ан хийх
- Ургамал тасдах
- Тэмдэглэгдсэн замаас гарч явах гэх мэт.

Тусгай Хамгаалалттай Газрын Мэдээлэлийн тэнхим

ТХГ-ын төв нь болох Зернез /Zernez/ бүс нутагт 2008 онд 680 метр квадрат бүхий аялагчдад зориулсан танилцуулгын тэнхимийн барилгыг шинээр байгуулжээ. Тус тэнхимд аялагчдад зориулсан ТХГ-ын бүхийл мэдээлэлийн хэрэгсэл байна. Энэхүү мэдээлэлийн тэнхимд байгалын цогцолборт газарт нутагшдаг ан амьтадын дуу авиаг сонсох, мөн дижитал самбарийн тусламжтайгаар дэлгэцэн дээрээс өөрийн аялахыг хүссэн газраа харах төдийгүй тэр хэсэгт ямар ан амьтан нутагшдаг гээд бүхийл мэдээлэлээ авах боломжтой юм. Тус тэнхимээс ТХГ-ын логотой хувцас, ном, тоглоом, бэлэг дурсгалын зүйлсийг худалдан авах боломжтой.

Мөн Тусгай хамгаалалттай газрын талаар эдгээр мэдээллийг цахим хуудсаар болон 6 дугаар сараас 10 сар хүртэл хэрэгждэг утасны мессеж хэлбэрээр түгээдэг байна.

Зураг 3. ТХГ-ыг мэдээлэлийн тэнхим

Зураг 4. ТХГ-ыг мэдээлэлийн тэнхим

Мэдээлэлийн тэнхимийн фото зурагнаас

Зураг 5. Дижитал мэдээлэлийн самбар

Зураг 6.

Зураг 7. Хүүхэд хөгжлийн булан

Зураг 8. Бэлэг дурсгалын зүйлс худалдаалах хэсэг

4.2 ШВЕЙЦАРЬ УЛСЫН ЖЕНЕВА МУЖИЙН ЖЕНЕВ ХОТОД БАЙРЛАХ “SIG” БОХИР УС ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ БАЙГУУЛАМЖ

Зураг 9. Бохир ус цэвэршүүлэх байгууламж

Ус гэдэг хүн төрлөхтнийг амьдарлаар тэтгэгч рашаан билээ. Ус нь бидний амьдарч буй дэлхий дээрх бүх амьд биетийг тэжээдэг ганц зүйл юм. Мөн амьтай, амьгүй бүх зүйлд усны хэрэгцээ заавал хэрэг болдог.

Швейцарь улсын “SIG” үйлдвэр нь бохир усыг дахин ашиглах эдийн засаг, нийгэм ахуй, байгаль орчиний хувьд нэн ээлтэй замаар асуудлыг шийдлэж чаджээ. Швейцарь улсад жилд 18 сая м3 бохир ус цуглардаг бөгөөд үүнийг “SIG” хэмээж энэхүү үйлдвэр нь газар доорхи бохирын хоолойгоор дамжуулан уг үйлдвэр рүү шахаж энэ хэмжээний бохир усыг эргүүлэн хэрэглэх боломжтой болгодог байна. “SIG”-ийн бохир ус цэвэршүүлэх байгууламж нь бүрэн автоматжсан сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологээр баригдсан нийт 8 ажилтантай байгууламж юм. Борооны усыг ч мөн адил энэ хэлбэрээр хуримтлуулж цэвэршүүлдэг байна. Энэхүү цэвэршүүлсэн усыг ахуйн болон усан оргилуур, бассейн, газар тариалангийн усалгаа гэх мэт зүйлд эргүүлэн ашигладаг байна. Энэхүү байгууламж нь бохир ус цэвэршүүлэх үндсэн 3 үе шаттайгаар ажиллана.

1. Биет хогийг шүүнэ
2. Лагийг шүүж бохирийг задална
3. Биохимийн ариутгалыг хийнэ

Бохир уснаас шүүсэн биет хогийг мөн үйлдвэрийн аргаар хатааж бутлаад эцэст нь барилгын дүүргэлтийн хольцод ашигладаг байна.

4.3 БИО НОЙЛ БУЮУ ХУУРАЙ НОЙЛ

Био нойл буюу хуурай нойл нь цэвэр бохирын дэд бүтэц шийдэгдээгүй хөдөө орон нутгийн аялал жуулчлалын бүс, зуслан гэх мэт задгай талбайд байрлуулан хэрэглэхэд нэн тохиромжтой байгаль орчинд хор хөнөөлгүй бүтээгдэхүүн юм.

Швейцарь улсын женева хотын нуурын эргийн дагуу байрлах аялал жуулчлалын бүсэд зөөврийн буюу түрээсийн нойлийг хэрэглэж хэвшсэн байна.

Бид голчлон 2 төрлийн хуурай нойлийг үзэж танилцсан юм.

1. Шингэнийг шүүгч филтэртэй
2. Филтэргүй

Зураг 10. Уулзалтын дараа дурсгалын зүйл гардуулав.

Энэхүү био нойл нь доороо танк буюу бохирыг цуглуулах савтай, усны оронд модны холтос, төрөл бүрийн цэцэг навч, зэргийг ашиглана. Модны холтос, үүрмэг нь үнэрийг дарж өөртөө их хэмжээний шингэнийг шингээх чадвартай юм. Филтэртэй био нойл нь шингэнийг шүүж хөрсөнд бордоо болгон шингээдэг байна. Харин филтэргүй био нойл нь доороо шингэнийг хуримтлуулах савтай байна. Хэсэг хугацаанд хэрэглэж бохир дүүрмэгц илүүдэл саваа солиж бохирыг зөөвөрлөн хэрэглэдэг байна.

Био буюу хуурай нойлийн фото зурагнаас /филтэртэй/

Зураг 11. Био нойл урд хэсэг

Зураг 12. Био нойл арын хэсэг

Зураг 13. Био нойл

Зураг 14. Био нойл шингэнийг шүүгч филтэр

Зураг 15. Био нойл дотор хэсэг

Зураг 16. Био нойл шингэн цуглуулах сав

Зураг 17. Био нойл хуурай хольц

ЩВЕЙЦАРЬ УЛСЫН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТАГ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ БОДЛОГО ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРХЭН ХЭРЭГЖҮҮЛДЭГ ТАЛААР ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГААНЫ АЖЛЫГ ДҮГНЭХЭД.

Щвейцарь улс нь иргэдэд ТХГН-ийн үүрэг, ач холбогдлын талаар хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр өргөн сурталчилж, хүн амын мэдлэг, мэдээллийн түвшинг байнга дээшлүүлэн экологийн боловсрол, хүмүүжил олгох мэдээлэл сурталчилгааны сүлжээг бий болгож үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулан хэвшүүлж үр дүнд хүрсэн нь харагдаж байна.

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА